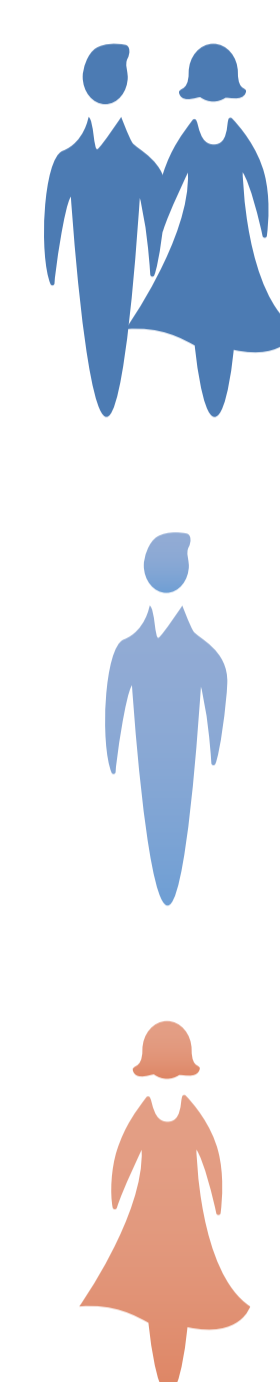
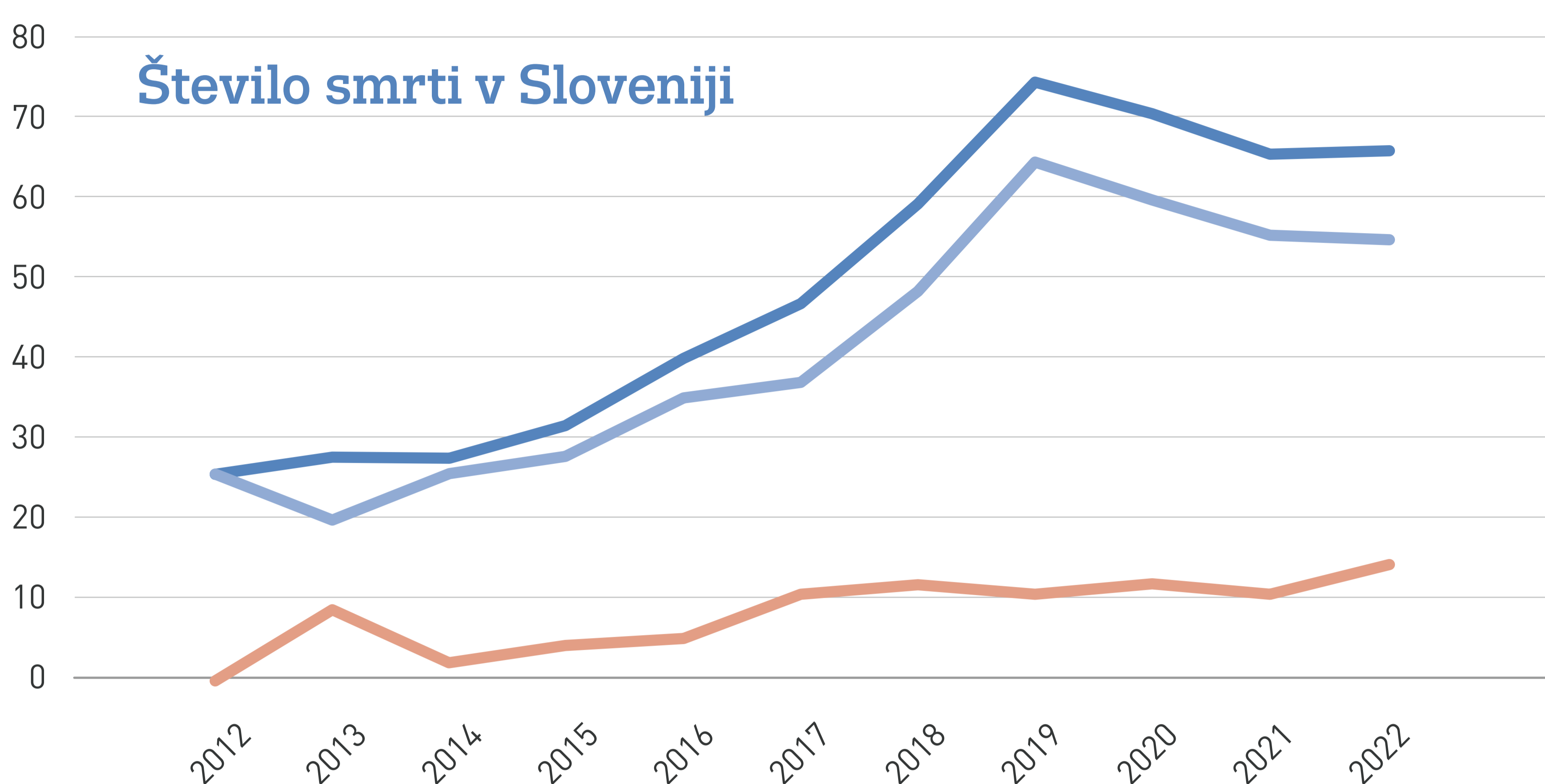


Predožiranje s prepovedanimi drogami

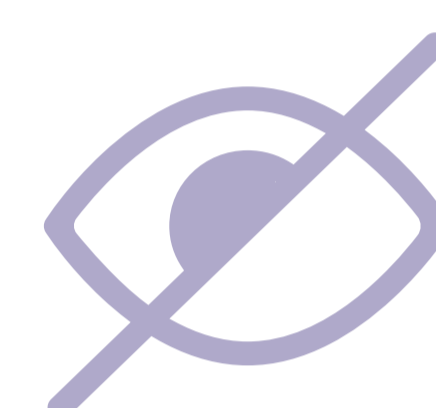
PEREČ PROBLEM 21. STOLETJA

Umrljivost

V Evropi postopno narašča število smrtnih žrtev, ki so posledica uporabe drog¹, prav tako je stopnja umrljivosti zaradi prepovedanih drog visoka v Sloveniji². **Nekatere smrti lahko neposredno pripišemo uporabi drog.** Največkrat so te smrti povezane z vbizigavanjem drog, pogosto gre za kombiniranje več različnih drog in alkohola, kar pomembno poveča tveganje za hude zdravstvene posledice.



Večina smrti pa je zgolj posredno povezanih z uporabo drog. Te smrti statistika redkeje zajame, a predstavljajo kljub temu pomembno posledico uporabe prepovedanih drog, ki je nikakor ne gre zanemariti. Gre za različne nezgode, nasilje, samomore, kronične bolezni različnih organov in nalezljive bolezni (HIV in hepatitis B,C,D).



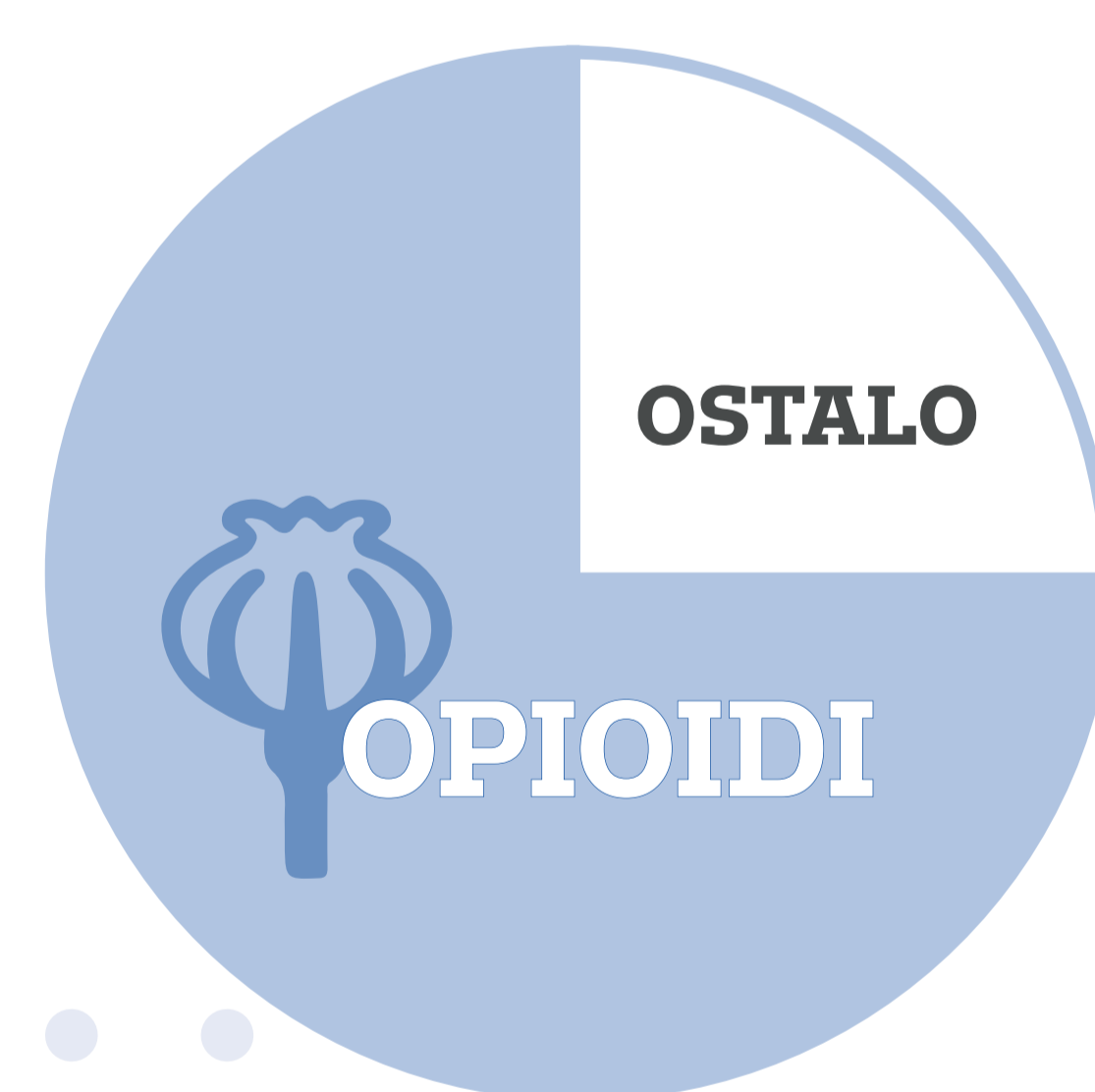
Stopnja umrljivosti zaradi predožiranj v Evropski uniji leta 2021 je bila ocenjena na 18,3 smrti na milijon prebivalcev¹, starih od 15 do 64 let, v Sloveniji je znašala 44 smrti na milijon prebivalcev², za ZDA pa je izračunana stopnja umrljivosti 461,8 smrti na milijon prebivalcev³.



Predožiranje z opioidi

Opioide (sem uvrščamo naravne ali sintetične snovi, podobne snovem v opiju) najdemo pri skoraj treh četrtinah smrtnih predožiranj – tako v Sloveniji kot tudi širše v Evropski uniji.

Heroin je še vedno najpogosteje zlorabljen prepovedan opioid v Evropi in ima velik doprinos k predožiranju, v zadnjih letih pa vedno večjo vlogo igrajo **sintetični opioidi**, kot je **fentanil**, ki so bistveno močnejši in pogosto primešani drugim drogam brez vednosti uporabnika¹.



Izredno nevarne so kombinacije opioidov s pomirjevali in alkoholom, saj bistveno povečujejo tveganje, da uporabnik zaradi učinka drog preneha dihati, kar je tudi najpogostejši vzrok smrti pri predožiranju.

Dejavniki tveganja

Če želimo preprečiti tragične posledice prevelikih odmerkov drog, je pomembno, da ugotovimo, kdo je najbolj ogrožen in kateri so dejavniki, zaradi katerih je nekdo bolj dovzeten.

Dejavniki, povezani z uporabo drog, odvisnostjo in predožiranjem, so kompleksni. Razdelimo jih lahko v več kategorij. Prvi so dejavniki, povezani s človekom samim – žrtve predožiranja so pogosteje moški, starejši ter tisti, ki se soočajo z različnimi telesnimi in duševnimi težavami. Pomembne so tudi navade v zvezi z uporabo drog: **način uporabe** (predvsem injiciranje), **nagnjenost h kombiniranju več drog**, **dolgoletna uporaba drog**. Pomembna je tudi uporabnikova **življenjska situacija** (ali je bil nedavno v zaporu, ali je zaradi svojih težav z uporabo drog že poiskal pomoč, in podobno). Ključno je tudi uporabnikovo **ožje in širše družbeno okolje**. Med ožje okolje prištevamo vpliv svojcev, partnerja, prijateljev, znancev, med širše pa odnos družbe, v kateri uporabnik živi.

Viri pomoči

Pomembno je tudi, da poskušamo zmanjšati stigmo (tj. predsodke) do ljudi, ki imajo težave z odvisnostjo in jim omogočimo zadostne vire pomoči. V Sloveniji imamo dobro razvito mrežo **Centrov za zdravljenje odvisnosti**, kjer lahko pomoč poišče vsak, zdravljenje pa poteka tudi v zaporih.

Ključno vlogo imajo na tem področju tudi **nevladne organizacije** z različnimi programi, ki ljudem s težavami zaradi uporabe drog pomagajo na različne načine. Več o tem si lahko preberete **tukaj** in **tukaj**.

Viri

- European Drug Report 2023 [Spletni vir]. EMCDDA, Lizbona, 2024. [citirano 21.5.2024, dostopno na: https://www.emcdda.europa.eu/system/files/documents/2024-02/edr-23-english-single-pdf-27-feb-2024_0.pdf]
- Stanje na področju prepovedanih drog v Sloveniji 2023 [Spletni vir]. NIJZ, Ljubljana, 2024. [citirano 21.5.2024, dostopno na: https://nizj.si/wp-content/uploads/2024/03/Nacionalno_porocilo_2023-1.pdf]
- Drug Overdose deaths in the United States, 2001-2021 [Spletni vir]. CDC, NCHS Data Brief No. 457, December 2022, ZDA. [citirano 28.5.2024, dostopno na: https://www.cdc.gov/nchs/products/databriefs/db457.htm#Key_finding]